

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Інституту соціальної та
політичної психології

від «01» лютого 2024 року,

протокол № 02/24

Директор _____

Микола СЛЮСАРЕВСЬКИЙ

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ**

КИЇВ 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає порядок планування, організації, проходження, документального підтвердження, обліку та визнання результатів підвищення кваліфікації наукових працівників Інституту соціальної та політичної психології НАПН України (далі – Інститут), а також процедури зарахування результатів стажування та інших форм професійного розвитку.

1.2. Підвищення кваліфікації є складовою системи безперервного професійного розвитку наукових працівників Інституту та спрямоване на:

- оновлення професійних знань;
- розвиток наукових і дослідницьких компетентностей;
- опанування сучасних методів наукових досліджень;
- підвищення якості наукової, освітньої та експертної діяльності;
- інтеграцію Інституту в національний і міжнародний науковий простір.

1.3. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» і «Про професійний розвиток працівників», Постанов Кабінету Міністрів України №800 від 21.08.2019 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (із змінами) та №579 від 12.08.2015 «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» (із змінами), інших нормативно-правових актів України у сфері освіти і науки.

1.4. Дія цього Положення поширюється на:

- наукових працівників Інституту;
- осіб, які виконують наукову роботу та/або викладацьку діяльність в Інституті за сумісництвом;
- інших працівників Інституту, залучених до наукової або освітньої, науково-методичної діяльності (у частині, що стосується їх професійного розвитку).

1.5. Основними принципами організації підвищення кваліфікації є:

- безперервність професійного розвитку;
- академічна свобода;
- індивідуальна траєкторія професійного розвитку;
- відповідність професійним потребам;
- прозорість процедур визнання результатів;
- поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти.

1.6. Підвищення кваліфікації наукових працівників є складовою внутрішньої системи забезпечення якості наукової й освітньої діяльності Інституту та спрямоване на розвиток професійних компетентностей, необхідних для виконання наукових досліджень, реалізації освітніх програм, підготовки наукових кадрів та експертної діяльності.

У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

Безперервний професійний розвиток – безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності.

Індивідуальна траєкторія професійного розвитку – система заходів підвищення кваліфікації, які науковий працівник обирає відповідно до своїх професійних потреб.

Інформальна освіта (самоосвіта) – освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською, волонтерською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Неформальна освіта – освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Підвищення кваліфікації – набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань.

Суб'єкт підвищення кваліфікації – заклад освіти (його структурний підрозділ), наукова установа, інша юридична особа чи фізична особа - підприємець, що провадить освітню діяльність із підвищення кваліфікації педагогічних та/або науково-педагогічних, наукових працівників.

Стажування – набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань.

Формальна освіта – освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

3. СИСТЕМА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ

3.1. Професійний розвиток наукових працівників Інституту здійснюється з урахуванням:

- стратегії розвитку Інституту, тематичного та перспективного планів наукових досліджень;
- індивідуальних наукових інтересів, професійних запитів і потреб;
- потреб структурних підрозділів.

3.2. Кожен науковий працівник передбачає в індивідуальному плані роботи своє підвищення кваліфікації. План у частині підвищення кваліфікації може уточнюватися або коригуватися за потреби.

3.3. Наукові працівники проходять підвищення кваліфікації не рідше одного разу на п'ять років загальним обсягом не менше 6 кредитів ЄКТС (180 годин).

3.4. Кожен науковий працівник має право:

- самостійно обирати форми та суб'єктів підвищення кваліфікації;
- брати участь у програмах академічної мобільності;
- проходити стажування в Україні та за кордоном.

3.5. Підвищення кваліфікації координує відділ науково-методичного забезпечення моніторингових досліджень та освітньої діяльності. Координація передбачає:

- ведення обліку результатів підвищення кваліфікації;
- аналіз потреб у професійному розвитку та підготовка пропозицій щодо планування підвищення кваліфікації (за запитом керівництва Інституту).

4. ВИДИ, ФОРМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ

4.1. Підвищення кваліфікації може здійснюватися за різними формами навчання, зокрема: інституційною (очною, заочною, дистанційною, мережевою), дуальною, навчання на робочому місці, іншими формами, передбаченими законодавством. Залежно від потреб професійного розвитку зазначені форми можуть поєднуватися.

4.2. Основними видами підвищення кваліфікації є:

- навчання за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо;
- стажування.

4.3. Як підвищення кваліфікації можуть визнаватися також окремі види професійної діяльності наукових працівників, зокрема:

- участь у програмах академічної мобільності;
- інформальна освіта (самоосвіта);
- здобуття наукового ступеня або освітнього рівня вищої освіти за спеціальністю, пов'язаною з професійною діяльністю та інші, визначені в Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 (із змінами).

4.4. Наукові працівники мають право самостійно обирати форми, види, напрями та суб'єктів підвищення кваліфікації відповідно до власних професійних потреб і завдань діяльності. 4

4.5. Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації визначається в академічних годинах та/або кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Один кредит ЄКТС становить 30 годин навчального навантаження. Облік результатів підвищення кваліфікації здійснюється за накопичувальною системою.

4.6. Наукові працівники можуть підвищувати свою кваліфікацію в Інституті, за програмами, розробленими структурними підрозділами та затвердженими в установленому в Інституті порядку.

Результати такого підвищення кваліфікації не потребують визнання вченою радою Інституту.

5. РЕЗУЛЬТАТИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ЇХ ВИЗНАННЯ

5.1. Результати підвищення кваліфікації наукових працівників враховуються під час проведення атестації, обрання на посаду за конкурсом, укладення або продовження трудового договору, при прийнятті рішень щодо стимулювання працівників.

5.2. Визнання результатів підвищення кваліфікації наукових працівників шляхом неформальної та/або інформальної (самоосвіта) освіти врегульовується в Інституті спеціальним Положенням.

Обсяг підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти може зараховуватися в межах до 30 годин (1 кредиту ЄКТС) протягом календарного року.

5.3. Наукове стажування наукових працівників, що здійснюється відповідно до статті 34 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, може бути визнане вченою радою Інституту як підвищення кваліфікації.

Один тиждень наукового стажування наукових працівників Інституту зараховується як підвищення кваліфікації в обсязі 30 годин або одного кредиту ЄКТС.

5.4. Копії документів, що підтверджують результати підвищення кваліфікації, зберігаються у відповідному структурному підрозділі Інституту, а також в особових справах працівників у кадровій службі.

5.5. Результати підвищення кваліфікації мають використовуватися у професійній діяльності наукових працівників, зокрема під час підготовки навчально-методичних матеріалів, розроблення освітніх курсів, публікації результатів наукових досліджень, проведення наукових і методичних заходів та інших видів професійної діяльності.

5.6. Документ про підвищення кваліфікації має містити інформацію про провайдера підвищення кваліфікації, тему (напрямок) навчання, обсяг навчання в годинах або кредитах ЄКТС, прізвище та ім'я особи, результати навчання, дату видачі документа та підпис уповноваженої особи. Документи про підвищення

кваліфікації, видані іноземними провайдерами підвищення кваліфікації, можуть містити іншу інформацію відповідно до законодавства країни їх видачі.

5.7. Після завершення підвищення кваліфікації науковий працівник подає до відповідного структурного підрозділу Інституту копію документа, що підтверджує результати навчання, а також короткий звіт про результати підвищення кваліфікації та можливості їх використання у професійній діяльності.

6. ФІНАНСУВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ

6.1. Фінансування підвищення кваліфікації наукових працівників може здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету, коштів фізичних і юридичних осіб, власних надходжень Інституту, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

6.2. У разі здійснення підвищення кваліфікації за рахунок коштів державного бюджету, передбачених у кошторисі Інституту, між Інститутом та суб'єктом підвищення кваліфікації укладається договір про надання освітніх послуг.

6.3. За рахунок коштів, передбачених у кошторисі Інституту, може фінансуватися підвищення кваліфікації наукових працівників, які працюють за основним місцем роботи, відповідно до затвердженого плану підвищення кваліфікації та в межах наявного фінансування.

6.4. Самостійне фінансування підвищення кваліфікації може здійснюватися:

- науковими працівниками Інституту, які проходять підвищення кваліфікації поза межами затвердженого плану;
- особами, які працюють на посадах наукових працівників за сумісництвом або суміщенням.

6.5. На період підвищення кваліфікації відповідно до затвердженого плану, що здійснюється з відривом від роботи, за науковим працівником зберігається місце роботи (посада) та середня заробітна плата відповідно до вимог законодавства.

6.6. Надання послуг з підвищення кваліфікації підтверджується документами, оформленими відповідно до законодавства (сертифікатом, посвідченням, актом наданих послуг або іншим підтвердним документом), що є підставою для оплати відповідно до умов укладеного договору.